

Verslag Commissie Grens Twente d.d. 29 oktober 2015 te Enschede

Aanwezig/afwezig: zie bijgaande presentielijst

1. Opening en vaststelling agenda

De heer Sijbom opent de vergadering. De agenda wordt aangevuld met een agendapunt onder 3, met als onderwerp afstemming en advisering over gemeenschappelijke grensoverschrijdende belangenbehartiging/EUREGIO in Twente.

2. Verslag Commissie Grens Twente d.d. 28 mei 2015

Verslag wordt vastgesteld.

3. Ingekomen stukken en mededelingen

3. a Memo EUREGIO-Raad 26 juni 2015 Münster

Wordt voor kennisgeving aangenomen.

3. b. Grensoverschrijdende acute zorg in Noordoost-Twente met ondertekening samenwerkingsafspraken forse stap dichterbij.

De voorzitter zegt dat het van belang is dat door ondertekening van samenwerkingsafspraken met de EUREGIO-KLINIK in Nordhorn de acute zorg over de grens vanuit de directe grensgemeenten een stap dichterbij is gekomen. Hij vraagt of dit alleen voor het noordelijke deel geldt. Mevrouw Schwenzow zegt dat acute grensoverschrijdende zorg over het hele EUREGIO gebied plaatsvindt.

Verwezen wordt naar het YouTube film daarover:

https://www.youtube.com/watch?v=KkJ3b12_xF4&feature=youtu.be.

3. c. Twente en het Münsterland bundelen de krachten bij het aantrekken van talenten

De voorzitter zegt dat op vrijdag 11 september de EUREGIO in Den Haag de nieuwe website voor het pact: "Arbeidsmarkt over de grens!" heeft gepresenteerd (www.pactarbeidsmarktverdegrens.eu). Het pact, dat in december officieel van start gaat, zal initiatieven op het gebied van grensoverschrijdende arbeidsmarkt bundelen en stimuleren. Het eerste initiatief dat aangemeld is, is de samenwerking tussen Twente Branding en Münsterland e. V. Zij willen zich samen sterk maken voor een economisch aantrekkelijke grensregio. Het betreft hier vooral het binden van talenten aan de regio. De heer Schothuis of dit alleen hoog opgeleiden betreft, maar vraagt ook aandacht voor bijvoorbeeld grensoverschrijdende stages voor lager opgeleiden. Mevrouw Schwenzow zegt dat dit eerder valt onder het project een ler(n)ende EUREGIO, dat nog goedgekeurd moet worden.

De heer Nijhuis zegt dat als je in dit kader naar grensoverschrijdende samenwerking kijkt en naar de 4 O's, dat die van onderwijs eigenlijk achterblijft. In hoeverre worden die betrokken bij het pact. Mevrouw Schwenzow zegt dat de EUREGIO regelmatig gesprekken heeft met onderwijsinstellingen. Echter zij constateert dat die eigenlijk meer werken vanuit hun eigen instelling. Mevrouw Riezebos zegt dat het van belang is dat vanuit maatschappelijk betrokkenheid het onderwijs bij de ander O's betrokken wordt. De heer Nijhuis onderschrijft dit.

3.d. Brief aan Tweede Kamer d.d. 17 juli 2015 inzake GROS

De voorzitter zegt dat in bijgaande brief de Tweede Kamer geïnformeerd wordt over de instelling van het Actieteam grensoverschrijdende economie en arbeid. Inmiddels is de eerste vergadering in Utrecht geweest. De Enschedese wethouder Patrick Welman is hierbij betrokken. Mevrouw Schwenzow zegt dat ook de EUREGIO hier bij betrokken is. De taken in

de commissie zijn verdeeld en aan de verschillende onderwerpen wordt gewerkt. De voorzitter zegt dat de commissie graag over de resultaten geïnformeerd wil worden.

3.e. Artikel Den Haag: investeer meer in Duitsland!

De voorzitter zegt het initiatief van de grensprovincies te ondersteunen. De grensprovincies roepen het kabinet op om meer te investeren in de relatie met Duitsland. Met betere weg- en spoorverbindingen, een internationaal energienetwerk en grensoverschrijdend onderwijs moet werken en investeren over de grenzen aantrekkelijker worden. Wordt voor kennisgeving aangenomen.

3.f. Euregionale informatie- en netwerkbijeenkomst op 5 november in Borne

Mevrouw Schwenzow zegt dat er al veel aanmeldingen zijn. In ieder geval genoeg om een speed date te houden. De voorzitter vraagt de leden binnen hun gemeente en netwerk aandacht te schenken aan deze bijeenkomst.

3.g. AEBR Annual Conference 2015 op 13 november 2015

De voorzitter zegt dat dit jaar wordt de jaarlijkse conferentie van de EBR Annual Conference gehouden op 13 november 2015 in het gebouw van de CoR in Brussel. Hoofdonderwerp is het thema "The Future of Cross-Border Cooperation". Het secretariaat van de EUREGIO zal deze bijeenkomst bezoeken.

3.h. Factsheet Duitse dag- en weekbladen

Van deze factsheet, dat een overzicht biedt van de belangrijkste Duitse dag- en weekbladen wordt kennisgenomen.

3.i. Publicatie Sociaal Cultureel Planbureau "Nederland in Europees perspectief"

De voorzitter zegt dat de commissie kennis kan nemen van de publicatie "Nederland in Europees perspectief Tevredenheid, vertrouwen en opinies" van het Sociaal Cultureel Planbureau. De publicatie is te downloaden via:

http://www.scp.nl/Publicaties/Alle_publicaties/Publicaties_2015/Nederland_in_Europees_perspectief.

3.g. Voorstel 'open discussie' met Commissie Grens Twente over afstemming en advisering over grensoverschrijdende gemeenschappelijke belangenbehartiging/EUREGIO in Twente

De voorzitter zegt dit agendapunt geagendeerd te hebben naar aanleiding van de komende ontwikkelingen van zowel EUREGIO als Regio Twente. Hij geeft aan dat door de nieuwe regeling van EUREGIO als die van Regio Twente de rol van gemeenten verandert door meer directe betrokkenheid. En daarmee verandert de belangenbehartiging en afstemming van standpuntbepaling zo als tot nu gebeurt in Twente.

Naar zijn mening is het nu een natuurlijk moment om te kijken naar de behoeften die er zijn om bijvoorbeeld meer in te gaan op thema's, meer agendasetting vanuit Twente om zo onze inbreng in de EUREGIO te versterken. Ook kan gekeken worden hoe de Nederlandse inbreng in EUREGIO versterkt kan worden door samenwerking met de regio Achterhoek en de Vechtdal gemeenten.

In antwoord op een vraag vanuit welk belang, benadrukt de voorzitter dat het niet gekeken zou moeten worden naar alleen het Twents belang in de EUREGIO, maar ook vanuit het Euregionaal belang naar Twente.

Hij stelt voor daar met de commissie, buiten de reguliere vergadering om te kijken naar scenario's, werkwijze en structuur al naar behoefte die er bestaat. Dat kan minimaal zijn zoals nu de commissie Grens functioneert of meer actief door deskundigen uit te nodigen, het bespreken van bepaald thema's enzovoorts.

De heer Rouwenhorst zegt dat ook de relatie gelegd kan worden tussen grensoverschrijdende samenwerking en lobby. De heer Schothuis zegt het van belang te vinden dat er wel een toegevoegde waarde is voor de commissie, ook mevrouw Metz bevestigt dit.

De heer Nijhuis zegt dat op dit moment bij de raad van Enschede het thema grensoverschrijdende samenwerking leeft en dat gemeente Enschede eigenlijk de grootste grensgemeente in Nederland is. Hij is ook voor om dat in een extra bijeenkomst te bespreken.

De heer Welten zegt dat dit een goede ontwikkeling is dat Enschede nu invulling geeft aan grensoverschrijdende samenwerking. De heer Kok zegt dat hetzelfde het geval is in Hengelo. Bijvoorbeeld is de samenwerking met Emsdetten verstevigd en wordt er op het gebied van de gezondheidszorg samengewerkt met Münster.

Afgesproken wordt om in januari 2016 een extra bijeenkomst te beleggen op vrijdagochtend. Een notitie wordt door de voorzitter en de heer Noppen voorbereid.

4. Agenda's en verslagen Commissies EUREGIO september/oktober 2015

Onderstaande commissie hebben inmiddels plaatsgevonden.

4.1 Commissie Duurzame Ruimtelijke Ontwikkeling 1 oktober 2015

a. Verslag 1 oktober 2015

De heer Rouwenhorst vraagt naar de resultaten van het thematisch forum EUREGIO Klima-Energie.

De heer Stam, voorzitter van de commissie, antwoordt dat in het forum het thema klimaataanpassingsmaatregelen (voornamelijk met betrekking tot water) in de binnenstad is behandeld. De gemeente Münster presenteerde hun klimaat-aanpassingsconcept en de gemeente Enschede presenteerde het project Stadsbeek. Het was jammer dat er geen hoge opkomst was.

De uitkomsten van het forum komen terug in de volgende commissie.

b. Presentatie luchthaven Münster/Osnabrück (FMO)

De voorzitter zegt dat een betere ontsluiting van de luchthaven FMO belangrijk is.

Mevrouw Schwenzow zegt dat het van belang is dat ook FMO daar actief in opereert.

Bijvoorbeeld in projecten die er op dit gebied zijn. De heer Welten zegt dat het belangrijk is dit ook te bezien in het kader van de Europese corridor, het TEN-T programma. In aanvulling hierop zegt mevrouw Schwenzow dat op 10 december 2015 mevrouw Catherine Trautmann naar de EUREGIO komt. Mevrouw Trautmann is de Europese Coördinator voor het TEN-T programma North Sea-Baltic Corridor (zie link:

http://ec.europa.eu/transport/themes/infrastructure/ten-t-guidelines/corridors/doc/north_sea_baltic_map.pdf.)

4.2 Commissie Economie en Arbeidsmarkt 30 september 2015

a. Verslag 30 september 2015

Wordt voor kennisgeving aangenomen.

b. Presentatie IHK EMD Grenzüberschreitende Zusammenarbeit

Naar aanleiding van de presentatie van de IHK Ostfriesland en Papenburg vraagt de heer Kok of er ook een initiatief binnen deze EUREGIO is te verwachten. Mevrouw Schwenzow zegt dat de politiek dit wel wil, maar het is aan de IHK's om het initiatief te nemen. Tot heden is dat hier nog niet gebeurt.

c. Presentatie studie grenspendel (arbeidsmarkt)

De heer Kok zegt dat het toch wel opvallend is dat er even veel grenspendelaars naar Duitsland als naar Nederland zijn. De heer Kok zegt dat je anders zou verwachten, daar de werkloosheid hier hoog is en over de grens laag.

De heer Welten zegt dat een van de redenen is dat de loonniveaus tussen beide landen niet gelijk zijn. Daar helpt ook het afschaffen van het jeugdloon niet aan mee, want dan wordt de drempel om in Duitsland te werken alleen nog maar hoger.

Ook wijst de heer Kok op de grondprijzen die in Duitsland die veel lager zijn. Het blijkt dat op korte termijn dat voordeel oplevert, maar op de langere termijn is het weer gunstiger om in Nederland je te vestigen.

De heer Welten doet de oproep om deze presentatie te delen met de eigen raad.

Afgesproken wordt dat de EUREGIO het stuk naar de raden stuurt.

4.3 Commissie Mozer-Maatschappelijke Ontwikkeling 28 september 2015

a. Verslag 28 september 2015

Mevrouw Riezebos en mevrouw Metz zeggen dat het voldoende is te verwijzen naar het verslag van de vergadering.

b. Presentatie Menzis, ter kennisname

Mevrouw Metz zegt dat uit de presentatie blijkt dat de communicatie betreffende de zorg over de grens en de acute zorg beter kan.

5. Agenda Dagelijks Bestuur d.d. 2 november 2015

Dit agendapunt wordt voor kennisgeving aangenomen.

- 1: **Opening en begroeting**
- 2: **Goedkeuring van het verslag van de vergadering van het Dagelijks Bestuur d.d. 01 juni 2015**
- 3: **INTERREG A (mededeling van het regionaal programmamanagement)**
 - a) **Stand van zaken algemeen**
 - b) **Overzicht over de vergaderdata van de gremia**
 - c) **Overzicht over de aangevraagde projecten**
- 4: **INTERREG V kaderproject: procedures en subsidiebepalingen**
- 5: **Bericht uit de commissievergaderingen**
- 6: **Standpuntbepaling INTERREG V-projecten**
 - a) **INTERREG V A-project "MOVERO"**
 - b) **INTERREG V A-project "Wooncomfort 2030"**
 - c) **INTERREG V A-project "Compose 2 Gather"**
 - d) **INTERREG V A-project "Find your voice"**
 - e) **INTERREG V A-Project "Dubbele kwalificatie"**
 - f) **INTERREG V A-Project "Eye on Export"**
 - g) **INTERREG V A-Project "S2M – Sustainable Surfaces & Membranes"**
 - h) **INTERREG V A-Project "Combi-GTO"**
 - i) **INTERREG V A-Project "SpoorRegio"**
 - j) **INTERREG V A-Project "Ouder zonder grenzen"**
 - k) **INTERREG V A-Project "EurHealth-1Health"**
- 7: **Bericht uit het secretariaat**
- 8: **Mededelingen**
 - a) **Ontwikkelingen rond de luchthaven Twente**
 - b) **Grensoverschrijdende spoorverbindingen**
 - c) **Grensovergang bij Balderhaar**
- 9: **Wijziging rechtsvorm – draaiboek 8 januari 2016**
- 10: **EUREGIO-begroting 2016**
- 11: **Ontwerp Reglement van Orde voor de EUREGIO**
- 12: **Vergaderschema 2016**
- 13: **Stand van zaken FMO - opdracht aan EUREGIO en planning gesprekken**
- 14: **Stand van zaken pact: Arbeidsmarkt over de grens!**
- 15: **Conceptagenda voor de vergadering van de EUREGIO-Raad d.d. 27 november 2015 in Losser**

6. Afstemming voordracht benoeming leden EUREGIO-Raad vanuit Twente

De voorzitter zegt dat bijgaande notitie ten behoeve afstemming in commissie is opgesteld. Het betreft de voordracht voor de benoeming van EUREGIO-Raadsleden voor het AB EUREGIO.

Mevrouw Metz zegt, namens de gemeente Tubbergen en Dinkelland, dat deze gemeenten willen vasthouden aan de huidige deelname van twee leden in de EUREGIO-Raad.

De heer Nijhuis zegt dat de gemeente Enschede met vijf leden vertegenwoordigd is in het AB van de EUREGIO en vervolgens slechts een zetel heeft in de EUREGIO-Raad, hetgeen eigenlijk geen recht doet in verhouding met de omvang van de deelname in de EUREGIO-Raad van andere, kleinere gemeenten in Twente. Daarbij geeft hij aan dat het zitting hebben in het DB van de EUREGIO geen rol speelt in dit voorstel.

De gemeente Enschede is de grootste grensgemeente van Nederland. De gemeente Enschede heeft in de regio ook een voortrekkersrol en een verhoging van het aantal leden in de EUREGIO-Raad van Enschede doet recht aan de verhoudingen, zo als die er nu eenmaal zijn. Hij pleit er voor dat Enschede in ieder geval met twee leden vertegenwoordigd kan zijn in

de EUREGIO-Raad. Dit zou ook afgestemd kunnen worden in een commissie Grens, bestaande uit de AB leden vanuit Twente.

Voorts zegt de heer Nijhuis dat je dit ook in een breder perspectief moet zien, namelijk Enschede neemt deel aan de grensoverschrijdende samenwerking met Münster en Osnabrück (MONT). Het gaat om de grootstedelijke problematiek en faciliteiten, waarvan ook de kleinere gemeenten gebruik van maken als een orkest muziekpodia enz. Kortom hij vraagt van de gemeenten om Enschede de kans te geven om met twee leden vertegenwoordigd te kunnen zijn in de EUREGIO-Raad.

De heer Stam van de gemeente Almelo zegt dat dit evenzo voor zijn gemeente geldt. Almelo zit met vier personen in het AB van de EUREGIO en met een lid in de EREGIO-Raad en er zijn maar 24 zetels te verdelen voor Twente.

Hij stelt vervolgens de vraag of er wellicht gemeenten zijn die hun tweede lid van de EUREGIO-Raad moeilijk ingevuld krijgen. Dan zouden de gemeenten Enschede en Almelo daar van gebruik kunnen maken.

De heer Rouwenhorst pleit er voor om vanuit Haaksbergen met twee leden deel te nemen in de EUREGIO-Raad. Als grensgemeente is het van belang goed vertegenwoordigd te zijn in de EUREGIO-Raad en ook gezien de intensieve samenwerking met de partnergemeente Ahaus.

De heer Schothuis geeft aan dat in de gemeente hierover ruggespraak is geweest en dat de afvaardiging van twee leden in beeld blijft.

Op een vraag van de voorzitter of dit in Duitsland ook zo moeilijk geregeld wordt, antwoordt mevrouw Schwenzow dat de afvaardiging daar ingewikkelder is en anders georganiseerd, maar zij zijn er wel uitgekomen. Ook vinden binnen Kreisen dezelfde soort discussies plaats.

De heer Welten zegt dat ondanks het DB lidmaatschap niet direct gekoppeld is aan de afvaardiging naar de EUREGIO-Raad, er feitelijk wel sprake is van het hebben van informatie en vooraan zitten in het besluitvormingsproces en dat is wel een extra belang dat een gemeente hiermee heeft in de EUREGIO.

Vervolgens doet de heer Welten de suggestie om te kijken of je plaatsvervangers aan kan wijzen. Het staat niet in de regeling, maar er staat ook niet dat het niet mogelijk is. Hiermee zou je getalsmatig tegemoet kunnen komen aan de gewenste vertegenwoordiging vanuit de gemeenten Almelo en Enschede.

Mevrouw Schwenzow zegt dat het ook mogelijk is dat een aantal gemeenten de eerste 4 jaren met minder mensen deelneemt en de andere 4 jaren geldt dat dan weer voor andere gemeenten.

De heer Welten zegt op zijn voorstel dat dit een oplossing voor de korte termijn kan zijn. Het is ook bedoeld om de kwetsbaarheid van de vertegenwoordiging te versterken, bijvoorbeeld wanneer iemand niet in de gelegenheid is de EUREGIO vergadering te bezoeken.

De voorzitter zegt dat dit een goede pragmatische oplossing kan zijn, wanneer je met plaatsvervangers volwaardig kan deelnemen aan de EUREGIO-Raad.

De voorzitter stelt voor om de gemeenten een brief te sturen met als inhoud hoe wij daar tegen aan kijken.

Mevrouw Metz zegt dat zij, namens de gemeenten Tubbergen en Dinkelland, daar niet mee kan instemmen.

De voorzitter zegt dat in de brief naar de 14 gemeenten aangegeven wordt welke reacties op de afstemming ontvangen zijn. Voorts worden de gemeenten verzocht om te bezien –als oplossing voor de afvaardiging- of het tweede lid in de EUREGIO-Raad afgevaardigd kan worden als plaatsvervanger.

De overige leden stemmen hiermee in.

7. Overige internationale zaken Regio Twente/Netwerkstad

De heer Rouwenhorst zegt dat de Open Days in Brussel van 12-15 oktober 2015 interessant zijn geweest. Goed om daar te netwerken en prima organiseerde bijeenkomsten. De voorzitter beveelt de Open Days aan bij de leden van de commissie.

7. Rondvraag

Mevrouw Schwenzow zegt dat in de EUREGIO-Raad van 27 november 2015 een uur voor de raadsvergadering een toelichting gegeven wordt op datgene wat op 8 januari 2015 zal plaatsvinden. Tevens worden de nieuwe rechtsvorm en de begroting, die volgens de Duitse regels is opgesteld, toegelicht.

Verder wordt van de rondvraag geen gebruik gemaakt.